

Kamelerne er dekoreret på traditionel facon
(foto: Jacqueline Dupuis)

Når festen er politisk:

Kamelfesten i Tessalit - i en tuaregisk region

- af Jacqueline Dupuis, geograf
- fra kvartalsblad nr. 135 fra Terre-gruppen, Belgien, vinteren 2011-2012
- oversat af Birgit Vanghaug
- fodnoter af Karl.G. Prasse og Jørgen Olsen
- **Den seneste udvikling i Tessalit og omegn beskrives på side 3 i dette nummer.**

Jacqueline Dupuis, uddannet geograf, er vild med nomader og meget optaget af udviklingen af deres identitet og deres kulturer. I 25 år er hun regelmæssigt taget ud for at møde tuaregerne i det nordlige Mali og i Niger, et folk, hvis væsentlige værdier står i skarp modsætning til et vestligt såkaldt udviklet samfund.

Tessalit, en i fordums tid smilende oase i Nord-Mali, midt i en stenet og blæsende egn, har kun navnet tilbage af oase. 120 km syd for den algerisk-maliske grænse, har denne katastroferamte zone gennem årtier opsamlet handicaps:

- Afsondring
- tørke, som har reduceret kvæghjorderne, og dét hos et folk af kvægoprættere

- omsiggribende arbejdsløshed blandt de unge
- AQMI-terrorister¹ i bjergenes slugter, som har taget hele egnen som gidsel
- tusindvis af tuareger, som er sendt hjem fra Libyen, og som nu i ugevis har samlet sig ved grænserne i firehjulstrækkere, som er fyldt med våben.

Trods disse store problemer spiller man stadig dam ved gadehjørnerne for at få den tid, der er som gået i stå, til at gå hurtigere.

Og man synger stille sange, som virker kølige i den trykkende varme.

¹ AQMI = Al-Qaida fra Islamisk Maghreb. Maghreb er en samlebetegnelse for Marokko, Algeriet og Tunesien.

Minder, møder, modstand

Kamelfesten i Tessalit blev fejret for fjerde gang i januar 2011. Denne begivenhed er som en feber af liv, af arbejde og dybe traditioner og markerer for alle beboere et vigtigt møde mellem alle, såvel familie som venner, idet man mødes på samme sted og får styrket en oplevelse af fælles identitet.

Fra bushen² og fra landsbyerne, fra Mali, Libyen, Niger og Algeriet kommer man og bliver sammen i tre dage for at drikke te, der uophørligt varmes op.

Visse familier ses først nu efter flere måneders eller års adskillelse, fordi de uafledigt er på vej for at søge efter arbejde og græs, og på grund af politisk-økonomiske problemer af enhver art.

Festen er en del af livet. En tuareg er aldrig hverken sulten eller tørstig, han giver ikke udtryk for at have problemer. Det handler om værdighed. Så der spørges nyt om alle, børn og de gamle, som er så dybt respekterede, hjerne, græsning og regn.

Hvad kan man vide om det spektakel, der kører rundt i en tuaregs hoved, særligt når han ingen ting siger? Jagtet og spændt ben for af en identitet, som drukner i de problemer, der hører hjemme i en verden, der ikke passer med deres traditioner, og han må ende i forvirring.

Modsigelser

I to år er deres territorium, som de altid har hersket over, gradvis blevet invaderet af Al Qaida-terrorister, som man her kalder AQMI.³

Disse skæggede fundamentalister drager omsorg for de unge mennesker, der slutter sig til dem i deres lejre, giver dem te og sukker ... og masser af penge for at dække over smuglinger af enhver art. Det er blevet den bedste beskæftigelse på enen for de unge, der har været arbejdsløse i umindelige tider.

Mangel på forståelse

På grund af de gidseltagninger, som disse AQMI-folk står bag, forsvinder de private udenlandske hjælpeorganisationer, hvilket efterlader en økonomisk ørken: forladte udviklingsprojekter med brønde, skoler og sundhedscentre.

Hovedbrud

Efter krigen i Libyen, hvordan skal man så finde en værdig plads til de unge mænd, der vender tilbage fra dette land, og som derfra sendte penge til deres familiers underhold?

Efter år med tørke, især i 1963, 1975 og 1983, drog nogle af disse kvægopdrættere, som havde mistet næsten alt deres kvæg, af sted til det libyske eldorado for at udgøre hovedparten i Kaddafis elitære styrker. En kompleks historie, som de sidste uger har forvandlet sig til et mareridt.

Forvirring

har der været så længe blandt tuaregerne, over for den manglende beslutsomhed i en uduelig national malisisk politik, der desuden er korrumpet⁴, og som ikke mere gør noget for sine indbyggere - og i den internationale sammenhæng, hvor man ikke kender dem, hvor man ikke ved, hvem tuaregerne er.

Så hver og én står imod, som altid, urokkelig, opretstående, smilende bag turbanen og tørklædet, - som altid.

Kamelfesten vedligeholder moralske og kulturelle traditioner

Disse dage med fester og gensyn er en lejlighed til at opleve de tuaregiske traditioner i selve deres essens og til at genoptage ældgamle gestus og ord.

Den tuaregiske kultur er fyldt med ordlege, poesi og musik, som alle har elsket siden tidernes morgen. Tessalit vil bevare disse skikke og give dem ny værdi.

(fortsættes side 14)

² steppelandet.

³ Se note 1.

⁴ domineret af bestikkelse.

Kvinderne har samlet sig for at være med til festen

(foto: Jacqueline Dupuis)

Kamelfesten i Tessalit - i en tuaregisk region

(fortsat fra side 13)

Tisswaye får alle til at le ved at fremhæve fejl ved en person og gå lige til karikaturen.

Karai spiller man med en stok og en lille bold, som skal skubbes over på modpartens felt.

Takouba er en musik-, danse- eller teatergruppe, som med sværdet "Takouba" kæmper i symbolske lege over temaer som forførelse mellem en kvinde og en mand, kærlighed og magt, hvor man mindes om humane og moralske værdier.

Væddeløb mellem kameler og konkurrencer om den smukkeste kamel bliver næsten altid vundet af folk fra Terist, som altid har været mestre i opdræt af disse ørkendyr.

Beboerne fra Tessalit til Adielhoc, fra Enabag til Boghassa, fra Borj til Tamanrasset har pyntet teltene, som er lavet af skind, der er bearbejdet i dagevis, i verdens vugge, tilholdssted for en etnisk gruppe. Det smukkeste telt bliver belønnet.

Konkurrencen om den smukkeste kvinde varmer hjerter og ånd. Og viser den skønhed, der er så bemærkelsesværdig hos tuaregerne.

Den tuaregiske musik spilles i teltene og oplyser stjernerne: tendé⁵, guitar, lokale musikgrupper af unge og ikke så unge mennesker: Ananar, Takouba, Tinariwen ...

Lad sandet og vinden tale, lad os lytte til blide og alvorstunge ord hos disse mennesker, som er i stand til at le som unge knægte, disse unge frie kvinder, som driller deres venner og veninder, disse børn, som respektfulde og rolige spiller dam med soltørret kamelgødning.

Iswat er ordet for natten i lejren, gensynets magi i nattens sus.⁶

⁵ En træmorte, hvorover er spændt et trommeskind.

⁶ Festligheder med sang og dans, bl.a. hvor mænd danser, mens kvinderne applauderer stående. Ordet **iswat** betyder **spil** – i flertal.

Skønhedskonkurrence hos tuaregerne. Pigen i midten vandt.
(foto: Jacqueline Dupuis)

Nomader og hjerde

De er i deres sjæls grundvold et folk af nomader og kvægopdrættere. Kamelen er allestedsnærværende hos tuaregerne, selv om man i bushen og i lejrene ser flere og flere geder og får, og færre og færre af disse stolte og hovmodige kameler, som næsten med ringeagt betragter én bag de lange øjenvipper.

På konferencerne, der finder sted under kamelfesten, er der lejlighed til at tale med opdrættere, teknikere og dyrlæger om udvikling af kvægbestanden, om vaccination, udvælgelse, mælke kvalitet ...

I Terist-zonen, 40 km nordøst for Tessalit, dér hvor opdræt af kameler forbliver indbyggernes store specialitet, udvælger man ædle racer og gør et stort arbejde for at optimere bestanden. Vi kan lige så godt sige det med det samme: Tessalit-området vinder alle de priser, der handler om kamelen - ingen kan slå dem.

Denne indsats over en lang tidshorisont er en stolthed for egnen og bør forblive en af spidskompetencerne i udviklingen af et af de mest repræsentative områder i denne ørkenzone.

Konklusion

Tessalit holder stand og vil gøre det om igen: Den næste kamelfest vil finde sted d. 5., 6. og 7. januar 2012. Indtil da vil den internationale situation næppe blive fredeligere, og europæerne opfordres for andet år i træk til at holde sig hjemme i stedet for at risikere en non-stop-ferie under beskyttende opsyn af et Kalashnikov-gevær!

Kan tuaregerne klare sig i modgangen og finde vej gennem frihedens og demokratiets skiftende vinde, der blæser lige uden for deres dør? Dette spørgsmål kan endnu ikke besvares.

Hos tuaregerne kan alt skifte meget hurtigt, på nogle få minutter. Kan de blive ved med at tilpasse sig, så de kan overleve?

afsender: Genvej til Udvikling, Skovvej 24, 9510 Arden.

B

